

Tuj Irkı Bir Koyunda Oküler Yassı Hücreli Karsinoma Olgusu

Özgür AKSOY*

Engin KILIÇ*

Burhan ÖZBA*

Savaş ÖZTÜRK*

İsa ÖZAYDIN*

Mahmut SÖZMEN**

* Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Kars-TÜRKİYE

** Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Bilim Dalı, Kars-TÜRKİYE

Yayın Kodu: 2006/39-G

Özet

Bu makalede Tuj ırkı bir koyunda tespit edilen oküler yassı hücreli karsinoma olgusunun klinik ve histopatolojik bulgularının aktarılması amaçlandı.

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Polikliniğine getirilen 4 yaşlı, Tuj ırkı bir koyun olgu materyalini oluşturdu. Anamnez bilgilerinden yaklaşık bir yıldır sol gözde nohut büyüklüğünde olan fakat son 2 ayda ise hızlı büyüme gösteren bir kitlenin varlığı öğrenildi. Klinik muayenede sol gözde, 5 cm çapında, sert kıvamda, hemorajik, karnıbahar şeklinde papiller üremeler ve yüzeyde ülserasyon ile karakterize, medial kantusun orbital kemiğini de içine alan ve bulbus okuliyi baskılayan bir kitle belirlendi. Sol göz küresinin, kitlenin yaptığı basınçla atrofik hal almış olduğu ve panoftalmia purulenta ile birlikte konjunktivada şemosis şekillendiği görüldü.

Sedasyon ve genel anesteziyi izleyerek bulbus oculi, konjunktival dokular, gözün tüm eklenti bezleri ve retrobulbar kaslar ekstirpe edildi. Daha sonra kitlenin total ekstirpasyonu ve köken aldığı orbital kemik yüzeyinin küretajı yapıldı. Kanamalar durdurulduktan sonra, göz kapakları, deri altı bağ doku gevşetilir dren yerleştirilebilecek bir aralık bırakılarak dikildi. Operasyon bölgesine antibiyotikli fitil dren konan hasta 7 gün süreyle post-operatif antibiyotik uygulaması ve yara bakımının ardından taburcu edildi.

Operasyonla alınan kitlenin histopatolojik incelemesinde kitlenin oküler yassı hücreli karsinoma olduğu saptandı.

Anahtar sözcükler: Koyun, oküler karsinoma.

Ocular Squamous Cell Carcinoma in a Tuj Ewe

Summary

In this article clinical and histopathological findings of a ocular squamous cell carcinoma occurred in a Tuj ewe is reported.

A four years old Tuj ewe was admitted to the Veterinary Surgery Clinics of Faculty of Veterinary Medicine, University of Kafkas. Anamnesis revealed a mass with a size of chick pea present in the left eye for approximately one year increased in size rapidly in last two months. Clinical examination showed a cauliflower shaped, hemorrhagic and ulcerative mass with irregular contours and papillary type protrusions on the surface with a size of 5 cm covering orbital bone of medial cantus and supressing on bulbus oculi. Left eye was atrophic due to pressure of the mass. Panophthalmia prulenta and conjunctival chemosis were also seen.

Following sedation and general anaesthesia bulbus oculi, conjunctival tissues, annexial glands and retrobulbar muscles were extirped. Afterwards, mass originating from medial cantus was totally excised and orbital bony surface curettaged. Then, eyelids were sutured after loosening of the subcutaneous connective tissue and leaving a gap sufficient for drainage. Postoperatively, the sheep was discharged after having been subjected to postoperative drainage application, antibiotic and wound therapy for 7 days.

Histopathological investigation of the mass taken postoperatively revealed that it was a ocular squamous cell carcinoma.

Key words: Sheep, ocular carcinoma.

İletişim (Correspondence)

Phone: +90 474 2426800/1277

e-mail: drozguraksoy@hotmail.com

GİRİŞ

Göz, çeşitli primer ve metastazik tümörlerin rastlandığı bir oluşum olmasına karşın, burada şekillenen tümörlerin çok azının prevalansı yüksektir. Keratinositlerin farklılaşmasıyla kendini gösteren epidermal hücrelerin kötü huylu tümörü olan oküler yassı hücreli karsinoma daha çok sığır, at, kedi ve köpeklerin limbus, üçüncü göz kapağı ya da göz kapaklarında gelişir. Bu, evcil hayvanlarda en sık rastlanan ve önemli ekonomik kayıplara yol açan neoplazmadır¹⁻³. Hereford ırkı sığırlarda¹, Saanen ve Ankara keçilerinde daha çok görüldüğü² ayrıca, Hindistan mandası ve koyunlarda^{4,6} da karşılaşıldığı bildirilmektedir¹. Bu tümörler koyun ve keçilerde diğer hayvanlara göre daha az görülmektedir⁵.

Oküler yassı hücreli karsinomanın nedenleri arasında direkt ultraviyole ışığın etkisinde kalma, göz kapakları ya da konjunktivada pigment eksikliği, kılsız veya seyrek kıllı bölgelerin predispozisyon yaratması, diğer genetik nedenler, bazı papillomların değişime uğraması gibi faktörler yer alır^{1,6}.

Oküler yassı hücreli karsinoma sağaltımında cerrahi yöntem tercih edilebilir. Bu uygulamada tümörün ve etkilediği alanların sağlıklı doku sınırından eksizyonu yapılmalıdır^{6,7}. Diğer sağaltım yöntemleri arasında kriyoterapi, hipertermi, immunoterapi gibi uygulamalar sayılabilir^{6,8-12}.

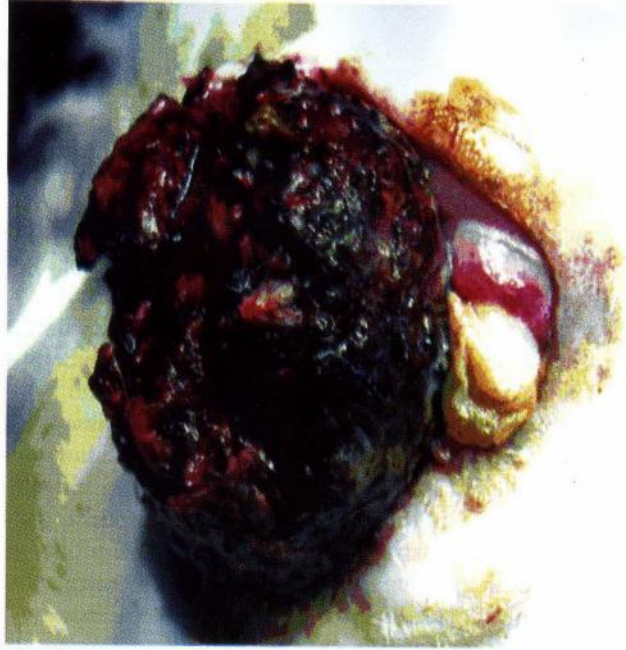
Bu raporda, oküler yassı hücreli karsinoma tanısı konan Tuj ırkı bir koyunda belirlenen bulgular ve sağaltım sonuçları değerlendirildi.

OLGUNUN TANIMI

Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Polikliniğine getirilen 4 yaşlı, Tuj ırkı bir koyun olgu materyalini oluşturdu. Anamnez bilgilerinden yaklaşık bir yıldır sol gözde nohut büyüklüğünde olan, fakat son 2 ayda giderek büyüyen bir kitlenin varlığı öğrenildi. Klinik muayenede, yaklaşık 5 cm çapında, sert kıvamda, hemorajik, karnıbahar şeklinde papiller üremeler ve yüzeyde ülserasyon ile karakterize, medial kantusun orbital kemiğini de içine alan ve bulbus okuliyi baskılayan bir kitle belirlendi (Şekil 1). Sol göz küresinin, kitlenin yaptığı basınçla atrofik hal almış olduğu ve panoftalmia purulenta ile birlikte konjunktivada şemosis şekillendiği görüldü.

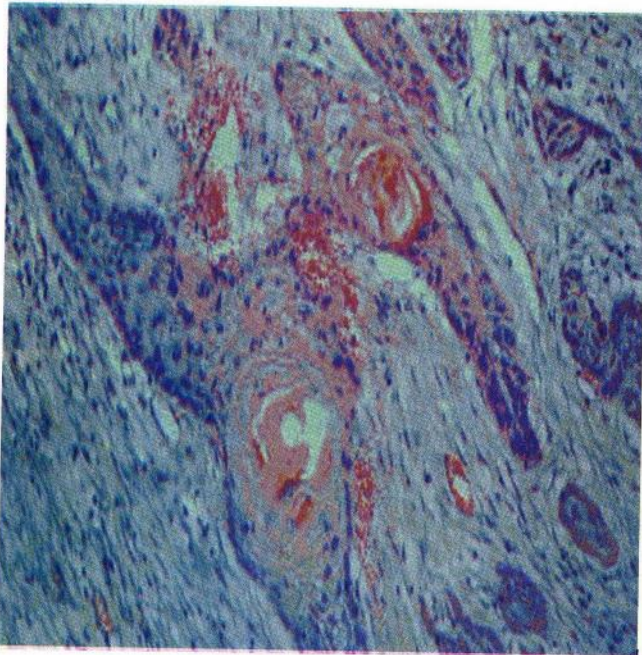
Sedasyon ve genel anesteziyi izleyerek bulbus

oculi, konjunktival dokular, gözün tüm eklenti bezleri, retrobulbar kaslarla birlikte ekstirpe edildi. Daha sonra kitlenin total ekstirpasyonu ve köken aldığı orbital kemik yüzeyinin küretajı yapıldı. Yara dudakları dren konulmak için aralık bırakılarak dikildi. Post-operatif olarak 7 gün süreyle bölgeye antibiyotik emdirilmiş fitil dren ve sistemik antibiyotik uygulaması yapılarak hasta taburcu edildi. Sonraki dönemde hasta hakkında herhangi bir bilgi edinilemedi.

Şekil 1. Sol bulbus oculi ve kitlenin görünümü.
Figure 1. Left bulbus oculi and appearance of the mass.

Uzaklaştırılan kitlenin histopatolojik incelemesi sonucu yüzeyde, yaygın bir hemoraji ve ülserasyon ile beraber bakteri kolonizasyonu ve nötrofillerin infiltrasyonu ile karakterize olan sekonder tabiatta bir yangı tespit edildi. İncelenen dokuda kordon ya da düzensiz kitleler oluşturan olgun keratinositler görüldü. Bu keratinositlerde hafif ya da orta derecede bir atipi ve düşük mitotik oran tespit edildi. Tümör hücreleri poligonol, eozinofilik, bol miktarda bir sitoplazma ve büyük bir çekirdek ve çekirdekçiğe sahipti. Olgun keratinositlerin oluşturduğu, konsantrik hücre üremeleri ve merkezde keratinizasyon ile karakterize olan çok sayıda "keratin incisi" göze çarptı. Bu hücrelerde belirgin intersellüler köprüler görüldü. İnvaze keratinositlerin arasında yaygın bir fibröz konnektif doku proliferasyonu bulunan kitlenin prodüktif tip, iyi diferensiyel ve invaziv karakterde oküler yassı hücreli karsinoma olduğu belirlendi (Şekil 2).

Şekil 2. Invasiv, iyi differansiye, yassı hücreli karsinoma. Olgun keratinositlerin oluşturduğu, konsantrik hücre üremeleri ve merkezde keratinizasyon ile karakterize iki adet "keratin incisi" görülmekte. H&E 10x20.

Figure 2. Invasive, well differentiated squamous cell carcinoma. Concentric cell proliferations made by mature keratinocytes and two "keratin pearls" characterised by central keratinisation are seen. H&E 10x20.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Yassı hücreli karsinoma koyun ve keçilerde diğer hayvan türlerine göre daha seyrek olarak şekillenmekte⁵ ve farklı bölgelere lokalize olmaktadır^{7,13-16}. Ülkemizde oküler yassı hücreli karsinomanın Akkaraman ırkı koyunlarda şekillendiğini bildiren raporlar vardır^{5,7}. Yurtdışı kaynaklarda da koyunlardaki oküler karsinomaya ilişkin bilgilere rastlamak mümkündür¹⁴⁻¹⁶. Çalışmaya konu olan olgu 4 yaşlı Tuj ırkı bir koyundu ve bölgemizde yaygın olarak yetiştirilen bu koyun ırkında daha önce oküler yassı hücreli karsinoma rapor edilmemişti.

Direkt ultraviyole ışığın etkisinde kalma, göz kapakları ya da ve konjunktivada pigment eksikliği, kılsız ya da seyrek kıllı bölgelerin predispozisyon yaratması, diğer genetik nedenler, bazı papillomların değişime uğraması gibi faktörlerin oküler yassı hücreli karsinomanın etiyolojisinde rol oynadığı bildirilmektedir^{1,6}. Bildirilen olguda etkenin ne olduğu saptanamamıştır.

Oküler yassı hücreli karsinomanın cerrahi yolla ekstirpasyonu ya da^{6,7} kriyoterapi, hipertermi, immünoterapi gibi uygulamalarla sağaltılabileceği bildi-

ilmektedir^{6,8-12}. Oluşan oküler yassı hücreli karsinomanın göze basınç yaparak atrofiye uğratması ve bölgede enfekte bir yangının olması, kitle ile birlikte gözün ekstirpasyonunun yapılmasını zorunlu kılmıştır. Post-operatif süreçte herhangi bir anormalite ile karşılaşmamıştır.

Koyunlarda nadir olarak gözlenen oküler yassı hücreli karsinomanın, bölgemizde yaygın olarak yetiştirilen Tuj ırkı bir koyunda belirlenmesi ilginç olarak nitelendirilerek klinik ve histopatolojik bulguları aktarılmaya değer bulunmuştur.

KAYNAKLAR

- 1 **Haziroğlu R, Milli ÜH:** Veteriner Patoloji, II. Cilt. S. 672. Özkan Matb. Ltd. Ankara. 2001.
- 2 **Jubb KVF, Kennedy PC, Palmer N:** Pathology of Domestic Animals. Fourth ed. Volume 1. Academic Press, London, England. 1991.
- 3 **Cordy DR:** Tumors of nervous system and eye. In, Moulton JE (Ed): Tumors in Domestic Animals. Third ed. P. 654-660. University of California Press, Berkeley, USA. 1990.
- 4 **Erer H, Kıran MM:** Veteriner Onkoloji. Selçuk Üniv. Vet. Fak. Yayınları. 2000.
- 5 **Çiftçi MK, Koç Y, Kıran MM, Yener Z:** Akkaraman ırkı iki koyunda oküler yassı hücreli karsinom. *Vet Bil Derg.* 11, 63-66.
- 6 **Goldschmidt MH, Hendrick MJ:** Tumors of the skin and soft tissues. In, Meuten DJ (Ed): Tumors in Domestic Animals. Fourth ed. P. 51-53. Iowa State Press. London, England. 2002.
- 7 **Durgun T, Yaman İ, Karabulut E:** Bir koyunda invaziv tipte oküler squamous cell carcinoma olgusu. III. Ulusal Veteriner Patoloji Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı. S. 100, Örnek Ofset Elazığ. 06-09 Eylül 2006.
- 8 **Ralph P, Witt JR:** Treating ocular carcinoma in cattle. *Vet Med.* 8, 1087-1089, 1984.
- 9 **Farris HE, Fraunfelder FT:** Cryosurgical treatment of ocular squamous cell carcinoma of cattle. *J Am Vet Med Assoc.* 168 (3): 213-216, 1976.
- 10 **Farris HE:** Cryosurgical treatment of bovine ocular squamous cell carcinoma. *Vet Clin North Am: Small Anim Pract.* 10(4): 861-867, 1980.
- 11 **Kainer RA, Stringer JM, Lueker DC:** Hyperthermia for treatment of ocular squamous cell tumors in cattle. *J Am Vet Med Assoc.* 176(4): 356-360, 1980.
- 12 **Kainer RA:** Current concepts in the treatment of bovine ocular squamous cell tumors. *Vet Clin North Am: Large Anim Pract.* 6 (3): 609-622, 1984.
- 13 **Mahjoor AA, Naeini AT, Mostafavi E:** Squamous cell carcinoma in tail fat of a ram. The Fourth Iranian Symposium of Veterinary Surgery, Anesthesiology and Radiology. p. 94, 4-6 Feb. Ahvaz- Iran. 2003.
- 14 **Ramadan RO, Gameel AA, El Hassan AM:** Squamous cell carcinoma in sheep in Saudi Arabia. *Rev Elev Med Vet Pays Trop.* 44(1): 23-26, 1991.
- 15 **Vandegraaff R:** Squamous-cell carcinoma of vulva in Merino sheep. *Aust Vet J.* 52(1): 21-23, 1976.
- 16 **Hawkins CD, Swan RA, Chapman HM:** The epidemiology squamous cell carcinoma of perineal region in sheep. *Aust Vet J.* 57(10): 455-457, 1981.